

21 968

Aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met enige bepalingen strekkende tot het tegengaan van commercieel draagmoederschap

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE¹

Vastgesteld 16 april 1993

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende opmerkingen en vragen.

De leden van de fractie van **D66** hadden met belangstelling kennis genomen van bovengenoemd wetsvoorstel en van in de Tweede Kamer gewisselde stukken. Zij hadden nog slechts enkele vragen, welke zij hierbij ter beantwoording aan de bewindslieden voorlegden.

Het was deze leden, na de plenaire behandeling in de Tweede Kamer, nog niet geheel duidelijk waarom de vrijheid van meningsuiting niet in het geding is bij het in dit wetsvoorstel neergelegde verbod en strafbaarstelling. Kan dit nogmaals uiteen worden gezet?

Vervolgens zouden zij gaarne de volgende gegevens van de bewindslieden krijgen.

Zijn cijfers bekend van problemen die bij adoptie op een later moment aan het licht komen? Zijn gegevens bekend omtrent het niet meer willen afstaan van het kind door de draagmoeder? Zijn gegevens bekend over de situatie waarin de wensouders het kind niet accepteren bijv. omdat het niet gezond is?

De leden van de **SGP**-fractie hadden eveneens met belangstelling en goeddeels ook met instemming van het wetsvoorstel kennis genomen. Ondanks dit standpunt hadden zij er behoefte aan enige vragen voor te leggen.

Uit het intitulé blijkt dat de bedoeling van het wetsvoorstel niet is het strafbaar stellen van het draagmoederschap als zodanig doch alleen van het commercieel draagmoederschap. Deze leden meenden te kunnen constateren dat in artikel 151b, tweede lid, handelingen strafbaar worden gesteld (openbare vraag en aanbod) waarvan niet zonder meer en bij voorbaat vaststaat dat ze betrekking hebben op commerciële vormen van draagmoederschap. Zij vroegen daarom of in het intitulé niet tot uitdrukking behoort te komen dat het wetsvoorstel óók bepaalde aspecten van niet-commercieel draagmoederschap wil tegengaan.

Artikel 151b, tweede lid kan, aldus deze leden in aansluiting op de vragen van de leden van de fractie van D66, een beperking van de vrijheid van meningsuiting betekenen. Tijdens de plenaire behandeling

¹ Samenstelling:

Fleers (CDA), Glasz (CDA), Wagemakers (CDA), voorzitter, Mastik-Sonneveldt (PvdA), Van Veldhuizen (PvdA), Glastra van Loon (D66), mw. Vrisekoop (D66), Heijne Makkreel (VVD), Talsma (VVD), mw. Bolding (GroenLinks), Holdijk (SGP), Schuurman (RPF) en Veling (GPV).

van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer (Handelingen 17 februari 1993, 50-3700) heeft de minister deze beperking verdedigd in het licht van de beperkingsgronden, vervat in artikel 10 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Deze leden vroegen waarom in het geval van commerciële vormen van draagmoederschap artikel 7, vierde lid van de Grondwet niet toepasselijk zou kunnen zijn.

Deze leden hadden met instemming kennis genomen van de argumenten – enerzijds bescherming van de integriteit en waardigheid van mensen, anderzijds relativering van het zelfbeschikkingsrecht en de onaantastbaarheid van het menselijk lichaam –, waarmee de minister (Handelingen Tweede Kamer 50-3701/2 en 50-3711) een ontmoedigingsbeleid voorstaat ten aanzien van het draagmoederschap in het algemeen. Zij stelden in dit verband de vraag of dezelfde argumenten niet in stelling gebracht zouden kunnen en moeten worden om een ontmoedigingsbeleid – deels in de vorm van strafrechtelijk gesanctioneerde verboden, deels door niet-commerciële vraag en aanbod strafbaar te stellen – ten aanzien van prostitutie en pornografie vorm te geven. Hieraan verbonden zij de vraag of de bewindslieden de mogelijkheden tot het voeren van een ontmoedigingsbeleid op beide genoemde terreinen, op basis van de hierboven genoemde argumenten uitgeput achten met de bestaande of voorgestelde wettelijke instrumenten.

Vertrouwende dat de bewindslieden tijdig zullen antwoorden, acht de commissie de openbare beraadslaging over het onderhavige wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Wagemakers

De wnd. griffier van de commissie,
Hordijk